

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

odpovědi. Udílení částečného počtu bodů se v rámci šetření PISA využívá v některých komplexnějších úlohách s požadavkem tvorby odpovědi.

Existuje široká škála úloh s tvorbou odpovědi. Některé vyžadují ze strany kodéra při posuzování odpovědi jen nepatrnou práci. Mezi ně patří úlohy, které po čtenáři požadují, aby jednoduše označil části textu a vyjádřil tím svou odpověď, nebo aby vypsál pár slov. Jiné po posuzujícím kóderovi požadují již značnou práci, jako např. je-li čtenář požádán, aby vysvětlil hlavní myšlenku textu vlastními slovy.

Následující tři příklady znázorňují některé z hlavních proměnných, které jsou uplatňovány při tvorbě úloh zaměřených na čtení tištěného textu, včetně situace, textového formátu, typu textu a aspektu. Zároveň zachycují řadu formátů odpovědí, kódování a charakteristiky bodování. Tyto tři úlohy byly součástí výzkumného nástroje čtenářské gramotnosti v PISA, uplatněného v rámci pilotáže pro PISA 2009. První a třetí z nich byly také zahrnuty do hlavního sběru dat šetření PISA v roce 2000.

Macondo

Obyvatele Macondo naráz obklopilo takové množství zázračných vynálezů, že brzo nevěděli, čemu se divit dřív. Celé noci probděli a pozorovali bledé světlo žárovek, zásobovaných z elektrárny, kterou přivezl Aureliano Triste při druhém příjezdu vlaku, a na jejíž dotěrný klapot si dlouho a pracně zvykali. Dívali se na pohyblivé obrazy, které zámožný obchodník don Bruno Crespi promítal v divadle s pokladnami ve tvaru lvích tlam, a rozhořčilo je, když hrdina, který v jednom filmu zemřel a byl pochován a nad jehož nešťastným osudem hořce plakali, se v příštím filmu naráz objevil znovu, živ a proměněn v Araba. Diváci, kteří zaplatili po dvou centavech, aby mohli přihlížet vrtkavému štěstí hrdinů, nebyli ochotni se smířit s podvodem tak neslýchaným a porozbílili sedadla. Na žádost dona Bruna Crespiho vydal starosta zvláštní vyhlášku, vysvětlující, že kino nezobrazuje skutečné události, a tudíž nestojí za to, aby se obecnstvo kvůli němu rozvášňovalo. Po onom odrazujícím vysvětlení mnozí usoudili, že se stali obětí nového a okázalého cikánského kejklu, a rozhodli se víckrát do kina nev kročit vzhledem k tomu, že mají dost svých vlastních trápení, než aby plakali nad vylhanými útrapami pomyslných stvoření.

Zdroj: Gabriel Garcia Marquez, *One Hundred Years of Solitude*, translated from the Spanish by Gregory Rabassa (adapted), Pan Books 1978

Úryvek na předcházející stránce pochází z jednoho románu. V této části příběhu byla právě představena fiktivnímu městu Macondo železnice a elektrina a bylo otevřeno první kino.

Pomocí tohoto úryvku odpověz na následující otázky.